

Kvaliteta inkluzivne pedagoške prakse u odnosu na djecu izloženu rizicima socijalne isključenosti

izv. prof. dr. sc. Sanja Skočić Mihić
Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece
izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO
Models of Response to Educational Needs of Children
at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Hrvatska zaklada
za znanost

Ovaj je rad finansirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

DRŽAVNI STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE, STRUČNE SURADNIKE I RAVNATELJE U DJEĆJEM VRTIĆIMA
MODELI ODGOVORA NA ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE DJECE IZLOŽENE RIZIKU SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U
USTANOVAMA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

17. i 18. ožujka 2021.

Sadržaj prezentacije

- Konceptualizacija koncepta
  - 1. Rizik socijalne isključenosti (RSI)
  - 2. Kvaliteta pedagoške prakse (KPP)
  - 3. Inkluzivna praksa
- Predstavljanje rezultata pilot istraživanje
  - Uzorak i mjerne skale
  - Rezultati i interpretacija rezultata
- Implikacije istraživanja

Inkluzivna
praksa

Kvalitetna
pedagoška praksa

Djeca u riziku za socijalnu
isključenost

???

Rezultati pilot istraživanja

Da li preliminarni rezultati pojašnjavaju
koncept i kakva je percepcija odgajatelja?

Socijalna isključenost

Tko je u riziku?

Odrasli

Djeca

- Pojam ili koncept do danas nije jasno definiran
- Marginalizaciji, deprivaciji,
- Određene grupe ili pojedinci
- Proces

U kojim dimenzijama života?

- Ekonomsko
- Političko
- Kulturno
- Socijalno

Sudjelovanje

Resursi

Socijalna
isključenost

Kvaliteta
života

- Materijalni i ekonomski
- Pristup javnim i kulturnim uslugama
- Socijalna zaštita
- Kulturne i obrazovne aktivnosti

- ✓ Interaktivna i međusobna isprepletenost dimenzija
- ✓ istovremeno mogu biti izvori i posljedice isključenosti

Dimenziije socijalne isključenosti prema *Bristolskoj matrici socijalne isključenosti* (Levitas i sur., 2007.)

Dugotrajno nezaposlene osobe,, osobe starije životne dobi bez mirovine, beskućnici, institucionalizirane osobe

Složen i multidimenzionalni konstrukt

Djeca

Roditelji

Deprivacija

Ekonomска

Socijalna

Kulturna

Zdravstvena

Osobe s invaliditetom

Manjinske etničke skupine

Jednoroditeljske obitelji
Obitelji s većim brojem djece

Siromaštvo

Slabija dostupnost resursa i nedostata temeljnih mogućnosti i prilika u obrazovanju, radu,... i mreži društvenih aktivnosti

Iskustvo fizičke odvojenosti od drugih ili emocionalne isključenosti

Jezični, kulturni, etnički, religijski identitet

Zdravstvena stanja, teškoće u razvoju, neurorazvojni rizici

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO

Ustanove RIPOO

Djeca izložena
riziku socijalne
isključenosti

Odgajatelji

Roditelji Obitelj

Kvaliteta pedagoške prakse prema ISSA standardima

- Pravo na život, razvoj, uvažavanje bez diskriminacije i uključivanje
- Pružanje adekvatne podrške roditeljima
- Temelj za zakonodavstvo
- Praktičari se rukovoditi

Konvencija o pravima djeteta

ISSA pristup

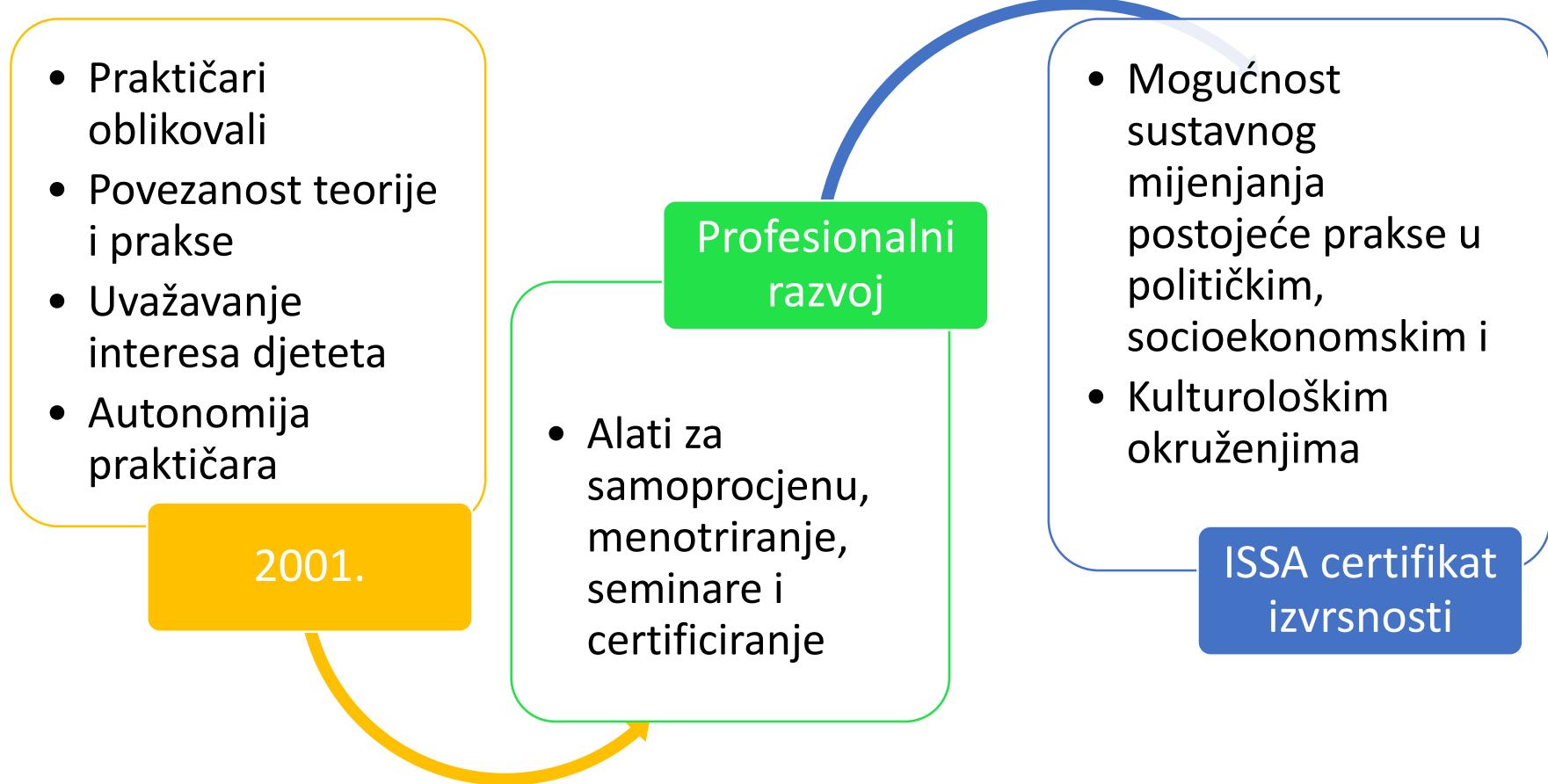
- Cilj OiO je razvoj vještina, sposobnosti učenja, ..
- Usmjeren na dijete
- Važnost kvalitete OiO

- Nije jednostavno opisati (struktura, kvaliteta odnosa)
- Smjernice u pravila
- **Praktičara**
- **Koncept oko kojeg se treba složiti**

Kvaliteta OiO

ISSA pedagoški standardi kvalitetna odgojno obrazovna praksa

Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa NOKRPOO

posebice u
podsistavu
RPOO

s obzirom na
**najosjetljiviju i
najranjiviju dob
djece**

Imperativ

je visoka razina **kvalitete**
odgojno-obrazovnoga
sustava

Temeljna obilježja kvalitete

Stalni rast

Integriranost
(ukupnost)
utjecaja

Promišljeno (ne
stihjsko)
djelovanje

**Modeli odgovora
na odgojno-obrazovne
potrebe djece izložene
riziku socijalne
isključenosti
u ustanovama RIPOO**

prema unaprijed
utvrđenim/dogovorenim
**standardima (kriterijima,
indikatorima)**

stalno analizirati postojeću
praksu, uočavati i isticati
**dobre primjere i posebice,
»kritične točke«**

usmjeravati djelovanje
pojedinca/ustanove prema
**unapređivanju »postojećega
najboljeg« i otklanjanju
utvrđenih nedostataka**

Kvalitete ustanova RPOO

(Samo)procjena (unutarnja i vanjska)

Ukupnost
funkcioniranja
ustanove

- pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnoga procesa itd.

Pojedini segmenti

- praćenje napredovanja djece,
- poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika,
- inkluzija djece s posebnim potrebama,
- usavršavanje stručnjaka u ustanovi itd.

Kompetentni odgajatelji/učitelji 21. stoljeća – ISSA-ina definicija kvalitetne pedagoške prakse

1. Interakcije

2. Obitelj i zajednica

3. Inkluzija, različitost i demokratske vrijednosti

4. Procjenjivanje i planiranje

5. Strategije poučavanja

6. Okruženje za učenje

7. Profesionalni razvoj

Teorijsko utemeljenje

- PRAKSA
- razvojno primjerena
- humanističkim i socio-konstruktivističkim načelima
- individualiziranim pristupu
- učenje u interakciji
- u duhu uvažavanja, poticanja i autonomije

Kvalitetna pedagoška praksa

- uloga odgojno-obrazovnih djelatnika
- stručnjaci koji vode i usmjeravaju djecu dok uče i istražuju

Roditelji

- važnost partnerskog odnosa:
- obitelji kao 1. djetetov odgajatelj,
- društvena zajednica kao prirodno okruženje za istraživanje i učenje

Upitnici za odgajatelje

Upitnik o etiološkim i fenomenološkim aspektima RSI djece rane i predškolske dobi

Upitnici za roditelje

Upitnik o etiološkim i fenomenološkim aspektima razvoja djece rane i predškolske dobi

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece
izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO
Models of Response to Educational Needs of Children
at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

Istraživanje

DRŽAVNI STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE, STRUČNE SURADNIKE I RAVNATELJE U DJEĆJEM VRTIĆIMA U SURADNJI
**MODELI ODGOVORA NA ODGOJNO-OBRAZOVNE POTREBE DJECE IZLOŽENE RIZIKU SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U USTANOVAMA
RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ**
17. i 18. ožujka 2021.

Ciljevi istraživanja

- 1. faktorsku strukturu i metrijske karakteristike mjernih instrumenata,
- 2. postoje li razlike u percepciji kvalitetne pedagoške prakse u dva subuzorka odgajatelja,
- 3. utvrditi povezanost odgajateljske percepcije važnosti kvalitetne pedagoške prakse s nezavisnim varijablama (broj djece u skupini, procjene pojedinih ponašanja djece)
- 4. deskriptivne pokazatelje odgajateljske samoprocjene pedagoške prakse prema djetu u riziku socijalne isključenosti.

U obradi podataka korištena je deskriptivna i inferencijalna statistika (faktorska analiza, t-test, spearmanov koeficijent korelacije).

Online istraživanje

- tijekom studenog i prosinca 2020. godine
- Uzorak: 184 odgajatelja (radni staž $M=13,10$
 $SD=10,16$; $Min=0$; $Max=46$)
- 16 županija: Splitsko-dalmatinska (19%), Međimurska (15%), Varaždinska (8%) i Grad Zagreb (27%)
- Lokacija ustanove: grad (72,8%; N=134) i općina (27,2%; N=50)
- osnivač ustanove: jedinice lokalne uprave (81%), privatne osobe (16%) i vjerske zajednice (2%)

Istraživanje u ustanovama RPOO

- Drugi uzorak ispitanika čini 38 odgajatelja koji su sudjelovali u pilot istraživanju tijekom prosinca 2020,
- 31,6% (N=12) radi u ustanovama u Gradu Zagrebu, 31,6% (N=12) u Splitsko-dalmatinskoj županiji 21% (N=8) Zagrebačkoj i 15,8% (N=6) u Primorsko-goranskoj županiji.

Mjerni instrumenti

1. Odgajateljska procjena važnosti kvalitetne pedagoške prakse usmjerenе prema djeci izloženoj riziku socijalne isključenosti za njihov razvoj i učenje

24 čestice; procijenite važnost KPP prema djeci u RSI; 4 dimenzije

procjena na skali od 1 (uopće nije važno) do 7 (iznimno je važno)

2. Odgajateljska samoprocjena pedagoške prakse prema djetetu u riziku socijalne isključenosti

46 čestica; U kojoj mjeri dolje navedena ponašanja opisuju Vašu pedagošku praksu i/ili samo dijete: 1 nikad do 7 uvijek

samoprocjena na skali od 1 (nikada) do 7 (uvijek)

Procjena odgajatelja o pojavnosti djece izložene RSI

Molimo Vas da odaberete jedno dijete koje je prema Vašem mišljenju izloženo riziku socijalne isključenosti. Označite sve rizike koji se odnose na dijete koje ste odabrali:

Rizik socijalne isključenosti

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	RAZVOJNI STATUS DJETETA	58	31,5	31,5	31,5
	ZDRAVSTVENI STATUS DJETETA	22	12,0	12,0	43,5
	OBITELJSKI STATUS DJETETA	11	6,0	6,0	49,5
	SOCIJALNI STATUS DJETETA	20	10,9	10,9	60,3
	VIŠE ČINITELJA RIZIKA	73	39,7	39,7	100,0
	Total	184	100,0	100,0	

1. Istraživački cilj:

Skala odgajateljske procjene važnosti kvalitetne pedagoške prakse usmjerenе prema djeci izloženoj RSI (online istraživanje)

Za razvoj i učenje djece izložene riziku socijalne isključenosti važno je ...

- Sadrži 4 dimenzije:
  1. Poticanje razvoja i učenja djeteta
  2. Poštivanja različitosti
  3. Razvoj autonomije i identiteta djeteta
  4. Razvoj partnerstva s roditeljima

1. Poticanje djetetovog razvoja i učenja

DIMENZIJA POTICANJA DJETETOVOG RAZVOJA I UČENJA	N	Min-Max	M(SD)
Koristiti strategije koje potiču samoregulirajuće ponašanje djece	184	4-7	6,73 (0,572)
Poticati više misaone procese i vještine rješavanja problema	184	5-7	6,73 (0,545)
Upoznavati djecu s ciljevima poučavanja i poticati ih na promišljanje o procesu vlastitog učenja	184	2-7	6,50 (0,893)
Uključivati se u aktivnosti u zajednici radi zagovaranja prava djece na kvalitetno obrazovanje	184	1-7	6,47 (0,963)
Provjeravati usklađenost kurikuluma i pedagoške prakse s potrebama djece akcijskim istraživanjima	184	3-7	6,33 (0,913)
Poticati djecu na dokumentiranje osobnog procesa učenja	184	2-7	6,03 (1,175)
Usmjeravati djecu da procjenjuju ponašanje i rad drugih (djeca, odgojitelji i drugi odrasli)	184	1-7	5,79 (1,314)

M= prosječni rezultat, 1 uopće nije važno 7 izuzetno je važno

2. Poštivanje različitosti

DIMENZIJA POŠTIVANJA RAZLIČITOSTI	N	Min-Max	M(SD)
Pripremati posebne aktivnosti usmjerenе prihvaćanju različitosti u odgojnoj skupini	184	1-7	6,57 (.903)
Pripremati aktivnosti usmjerenе uviđanju utjecaja predrasuda i stereotipa na osjećaje pripadnika ranjivih skupina	184	3-7	6,51 (.894)
Razgovarati s djecom o različitim uvjetima odrastanja u obiteljima (jednoroditeljske obitelji, siromaštvo u obitelji i slično)	184	1-7	6,42 (1,032)
Urediti sobu dnevnog boravka s ilustracijama koje ukazuju na različitost djece (identitet, rasa, fizički izgled i dr.)	184	2-7	6,36 (.998)
Stvarati prilike za povezivanje obitelji djece iz odgojne skupine	184	2-7	5,89 (1,219)

M= prosječni rezultat, 1 uopće nije važno 7 izuzetno je važno

3. Autonomija i identitet djeteta

DIMENZIJA AUTONOMIJE I IDENTITETA	N	Min-Max	M(SD)
Ohrabrivati svako dijete da izrazi vlastito mišljenje i uvažiti ga	184	5-7	6,93 (,288)
Poticati inicijativu, autonomiju i samostalnost djece	184	5-7	6,86 (,429)
Nuditi djeci mogućnosti izbora i pomoći im razviti razumijevanje za posljedice tih izbora	184	4-7	6,80 (,510)
Aktivno raditi na razvoju kulture grupe i zajedništva sve djece u odgojnoj skupini	184	4-7	6,80 (,484)

M= prosječni rezultat, 1 uopće nije važno 7 izuzetno je važno

4. Partnerstvo s obitelji

DIMENZIJA PARTNERSTVA S OBITELJI	N	Min-Max	M(SD)
Pozivati članove obitelji da sudjeluju u aktivnostima u odgojnoj skupini	184	2-7	6,12 (1,124)
Integrirati različite obiteljske identitete i kulture u kurikulum odgojne skupine	184	2-7	6,35 (,964)
Stvarati prilike za povezivanje obitelji djece iz odgojne skupine	184	2-7	5,89 (1,219)
Obilježavati važne datume različitih religija	184	1-7	5,33 (1,559)
Uključivati članove obitelji u donošenje odluka o radu u odgojnoj skupini (razvoj kurikuluma odgojne skupine, aktivnosti, procjene)	184	1-7	5,23 (1,508)

M= prosječni rezultat, 1 uopće nije važno 7 izuzetno je važno

2. Istraživački cilj

KVALITETA PEDAGOŠKE PRAKSE usmjeren na djecu u RSI	ONLINE			Ustanove			T-TEST
	N	Min-Max	M(SD)	N	Min-Max	M(SD)	
POTICANJE RAZVOJA I UČENJA	184	3,57-7,00	6,38 (.66)	36	3,29-7,00	6,08 (.73)	,057
POŠTIVANJA RAZLIČITOSTI	184	2,60-7,00	6,35 (.70)	36	5,00-7,00	6,28 (.58)	.734
AUTONOMIJE I IDENTITETA	184	5,00-7,00	6,80 (.32)	36	5,25-7,00	6,80 (.39)	,143
PARTNERSTVA S OBITELJIMA	184	2,00-7,00	5,78 (.93)	36	2,40-7,00	5,64 (1.00)	,395

3. Istraživački cilj

- Nije utvrđena povezanost odgajateljske percepcije važnosti kvalitetne pedagoške prakse usmjerenе na djecu u RSI s nezavisnim varijablama (ustanove)

Roditelje

- Značajke djeteta
- Duljina boravka (cjelodnevni vs. 3 satni): viša procjena KPP-RSI

Odgajatelj

- Značajke djeteta
- Duljina boravka
- Broj odgajatelja i stručnih suradnika

3. Istraživački cilj

- Postoji povezanost odgajateljske percepcije važnosti KPP usmjerene na djecu u RSI sa opserviranim ponašanjem djece:

Broj djece u skupini

- Faktor poticanja djetetovog razvoja i učenja
- $r=.381^*$; $p=0,034$
- Veći broj djece u skupini niža razina važnosti KPP

Opservirana razdražljivost

- Faktor poštivanja različitosti: $r=.474^{**}$; $p=0,008$
- Partnerstva s roditeljima: $r=.514^{**}$; $p=0,004$

Opservirana visoka samokritičnost

- Faktor partnerstva s roditeljima
- $r=-.402^*$; $p=0,030$

Opservirane teškoće održavanja pažnje kod djece

- Faktor poštivanja različitosti; $r=.364^*$; $p=0,04$
- Faktor partnerstva s roditeljima; $r=.376^*$; $p=0,041$

4. Istraživački cilj

- Kako odgajatelji procjenjuju pedagošku praksu prema djetetu u riziku socijalne isključenosti?

Deskriptivni pokazatelji odgajateljske samoprocjene pedagoške prakse prema djetetu u riziku socijalne isključenosti.

U kojoj mjeri dolje navedena ponašanja opisuju Vašu pedagošku praksu i/ili samo dijete:	N	Min-Max	M (SD)
Potičem dijete na suradnju s drugom djecom u odgojnoj skupini	37	5-7	6,76 (.495)
Potičem dijete na poštovanje samog sebe/osobnog identiteta uvažavajućim govorom i prepoznavanjem njegovih vrijednosti	37	5-7	6,76 (495)
Postavljam djetetu otvorena pitanja, s ciljem poticanja na iskazivanje vlastitih misli	37	5-7	6,70(.520)
U interakcijama s djetetom koristim tehnike prihvaćajuće komunikacije (JA-poruke, aktivno slušanje, pozitivne povratne informacije) i naglašavam njegove jake strane	37	5-7	6,65 (.538)
S članovima obitelji razmjenjujem informacije o napredovanju njihovog djeteta	36	5-7	6,61 (.645)
Koristim raznovrsne strategije radi motiviranja djeteta na učenje	37	5-7	6,57 (.647)
Razmišljam o tome koja su mi nova profesionalna znanja i vještine potrebne za unapređenje rada s ovim djetetom	37	4-7	6,46 (.691)
Procjenu napredovanja djeteta temeljim na njegovim jakim stranama, individualnim potrebama i interesima	37	5-7	6,43 (.647)
Razgovaram s članovima obitelji o učenju i razvoju njihovog djeteta	36	4-7	6,36 (.961)

U kojoj mjeri dolje navedena ponašanja opisuju Vašu pedagošku praksu i/ili samo dijete:	N	Min-Max	M (SD)
Članovi obitelji djeteta imaju priliku sa mnom razgovarati o svom porijeklu, vrijednostima i kulturi	37	1-7	6,30 (1,22)
Isprobavam nove ideje i pristupe u radu s ovim djetetom	37	4-7	6,27 (.804)
Podršku djetetu planiram i provodim na temelju provjere njegovih razvojnih mogućnosti s ciljem ostvarivanja maksimalnog razvoja djeteta	37	4-7	6,24 (.760)
Služim se raznim metodama formativne procjene (npr. promatranjem, analizom dječjih radova, bilješkama) na temelju kojih prilagođavam ili mijenjam strategije svoje prakse	37	4-7	6,19 (.908)
Stvaram prilike da dijete samostalno bira svoja ponašanja i preuzima odgovornost za njegove posljedice	37	4-7	6,14 (.918)
Okruženje i kurikularne aktivnosti pristupačne su djetetu i usklađene s njegovim potrebama i interesima	37	5-7	6,11 (.614)
S članovima obitelji zajedno planiram kratkoročne i dugoročne ciljeve rada s djetetom	37	2-7	5,68 (1,33)
Koristim instrumente samoprocjene (npr. profesionalne razvojne mape, video ili audio zapise vlastitog rada) za promišljanje i unapređivanje vlastite odgojno – obrazovne prakse	37	2-7	5,68 (1,22)
Sustavno promatram dijete i na temelju promatranja radim bilješke s ciljem uočavanja obrazaca ponašanja	37	3-7	5,62 (1,06)
Iskustvo učenja djeteta temelji se na kulturi, tradiciji i iskustvu njegove obitelji jer su ugrađeni u kurikulum odgojne skupine	35	3-7	5,60 (1,06)
S djetetom individualno razgovaram o različitim aspektima njegovog identiteta	37	1-7	5,59 (1,42)
Stvaram prilike da dijete postavlja pitanja o identitetskim karakteristikama druge djece i odraslih	35	1-7	5,54 (1,35)

Najviše rangirane tvrdnje

U kojoj mjeri dolje navedena ponašanja opisuju Vašu pedagošku praksu i/ili samo dijete

	Min	Max	M
U interakcijama s djetetom fizički mu se prilagođavam kako bismo lakše komunicirali (saginjem se, poštujem privatni prostor djeteta i sl.)	5	7	6,86
Djetetov napredak procjenjujem u odnosu na ono što je prije znalo i moglo, a ne u odnosu na postignuća druge djece	4	7	6,74
Potičem dijete na suradnju s drugom djecom u odgojnoj skupini	3	7	6,70
Dijete u odgojnoj skupini ima priliku doživjeti uspjeh i pokazati svoje jake strane	2	7	6,53
Potičem dijete na poštovanje samog sebe/osobnog identiteta uvažavajućim govorom i prepoznavanjem njegovih vrijednosti	2	7	6,53

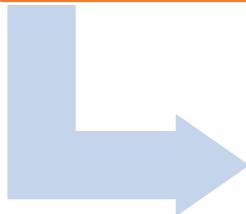
Najniže rangirane tvrdnje

U kojoj mjeri dolje navedena ponašanja opisuju Vašu pedagošku praksu i/ili samo dijete

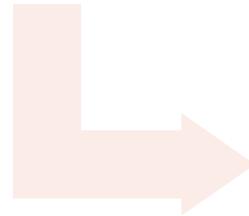
	Min	Max	M
Koristim instrumente samoprocjene (npr. profesionalne razvojne mape, video ili audio zapise vlastitog rada) za promišljanje i unapređivanje vlastite odgojno – obrazovne prakse	1	7	5,60
Stvaram prilike da dijete postavlja pitanja o identitetskim karakteristikama druge djece i odraslih	1	7	5,58
Razgovaram s djetetom o kriterijima samoprocjene uspješnosti izvršenja određenog zadatka ili samoprocjeni njegovog ponašanja	1	7	5,53
S djetetom individualno razgovaram o različitim aspektima njegovog identiteta	1	7	5,46
Dijete traži moju pomoć kad ima neki problem	1	7	5,46
S članovima obitelji zajedno planiram kratkoročne i dugoročne ciljeve rada s djetetom	1	7	5,34

Sumirani rezultati istraživanja

Djeca u riziku
za socijalnu
isključenost

Odgajatelj

KPP i djeca u
RSI

- Odgajatelji procjenjuju visoku pojavnost djece koja su izložena RSI
- 40% odgajatelja navodi više činitelja rizika; 30% razvojnu teškoću, 12% zdravstvenu; 11% socijalni status i 6% obitelj
  - Važnost kvalitetne odgojno obrazovne prakse za djecu u RSI (Partnerstvo s obitelji)
  - Povezanost s procjenom pojavnosti pojedinih ponašanja
  - Veća varijabilnost na česticama RSI
    - Niža razina samoprocjenjenih ponašanja odgajatelja koja promiču KPP upravo u odnosu na skupinu djece u RSI

Implikacije istraživanja

Djeca u riziku za socijalnu isključenost

- Višestruki rizici za životnu marginalizaciju

Odgajatelji

- Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa
- Izjednačavanje mogućnosti
- **Prevencija isključenosti**

Modeli odgovora na od.-ob. potrebe

- Pravo na sudjelovanje i dostupnost resursa
- Profesionalni razvoj odgajatelja i zajednice

Zaključno....

Djeca u riziku za socijalnu isključenost

Ustanove RPOO

Kvalitetna pedagoška / odgojno-obrazovna praksa

- ISSA definicija kvalitetne pedagoške prakse
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Inkluzivna praksa

- Zakonodavni okvir
- Usmjerena na odgojno-obrazovne potrebe djeteta s RSI
- Oblikovanje procesa poticanja razvoja, igre i učenja djece sukladno njihovim sposobnostima i interesima

Odgovitelji iz prakse rada

Modeli odgovora na odgojno-obrazovne potrebe djece
izložene riziku socijalne isključenosti u ustanovama RIPOO
Models of Response to Educational Needs of Children
at Risk of Social Exclusion in ECEC Institutions

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2019-04-2011

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project IP-2019-04-2011

Hvala na pažnji!

izv. prof. dr. sc. Sanja Skočić Mihić
sskocic_m@uniri.hr

DRŽAVNI STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE, STRUČNE SURADNIKE I RAVNATELJE U DJEĆJEM VRTIĆIMA U SURADNJI
MODELI ODGOVORA NA ODGOJNO-OBRASOVNE POTREBE DJECE IZLOŽENE RIZIKU SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U USTANOVAMA
RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ
17. i 18. ožujka 2021.